

Santuari de la Mare de Déu de la Consolació

Cercs

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Carretera C-16, entre els punts km 108 i 109.

Coordenades:

Latitud: 42.17953
Longitud: 1.86304
UTM Est (X): 406104
UTM Nord (Y): 4670335

Classificació

Número de fitxa 08268 - 100
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVII-XVIII
Estat de conservació Dolent
Notes de conservació: Des de fa anys es troba en estat ruïnós.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL núm. 1007-I, de 13/04/2005
Número inventari si. IPA 3224
Generalitat i altres inventaris
Accés Difícil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 5846002DG0760S0001YY
Autor de la fitxa Sara Simon Vilardaga
Data de registre de la fitxa: dc., 20/04/2016 - 02:00

Descripció

Es tracta d'un santuari marià format per una església, situada a la part del davant i una casa-ermita adossada al darrera. Es tracta d'una església d'una sola nau amb transsepte que forma una creu grega senzilla. Les dimensions que consten de l'església són: la façana té una alçada de 15 m i la paret del darrera, una alçada d'11 m; el creuer té, interiorment, una amplada de 5 m i una alçada d'11 m; el creuer està separat de l'altar per tres graons i la llargada que de la nau, des de la porta fins l'inici dels graons, és de 12 m i 5,5 m d'amplada. Sobre l'entrada hi ha un pis superior al qual s'accedeix per unes escales situades en el lateral esquerra. El temple és de planta de creu grega amb cambril i cúpula en el creuer. Als peus de l'església hi ha un petit cor, al qual s'accedeix per una escala situada en un dels murs laterals. Els interiors mostren gran part dels ornaments de les parets, motllures i algunes pintures, encara que molt deteriorades. L'accés és una obertura de tall rectangular, per bé que és resultat d'una modificació, ja que es pot veure les dovelles d'una antiga porta que van ser retallades per crear l'obertura rectangular; flanquejant la porta dues llindes planes monolítiques d'unes petites obertures a la façana, amb una inscripció gravada que es refereix a l'almoina. Damunt la porta un petit òcul que dona il·luminació a l'interior. I coronant la façana, un campanar d'espanya amb dues obertures, tot fet de maó, actualment sense campanes. El conjunt presenta múltiples modificacions i obres menors.

L'edifici adossat a l'església per el costat oest i nord, es troba en molt mal estat, presentant gran part dels interiors ensorrats. És un edifici que mostra diferents fases constructives. A grans trets està bastit amb murs de pedra vista, amb grans cantoneres de pedra més o menys escairada; pel que fa a les obertures, la majoria són de maó massís, però també n'hi ha diverses, especialment a la façana principal, que són de muntants de carreus i llindes en maó massís formant arcs.

Al costat oest s'alcen les restes d'una altre edifici de caire més industrial, sembla que corresponia, a alguns dels habitatges o espais de serveis, bastit per acollir personal que treballava a les explotacions mineres.

Observacions:

L'any 2004 es va construir un campanar a la nova l'església de Sant Jordi, situada dins el nucli, en aquest s'hi va col·locar la campana que restava al santuari de la Consolació.

Història

En l'emplaçament actual del santuari hi havia una església que l'any 1691 estava totalment abandonada, fins al punt que servia d'estable d'animals. A finals del segle XVII l'església fou restaurada i tancada per evitar més profanacions. Al llarg del segle XVIII la veneració per la mare de Déu de la Consolació anà en augment i rebia molts visitants. Durant aquest període l'església fou ampliada amb una capella, l'altar major, una sagristia, un campanar amb campana i un cambril. A finals del segle XVIII totes aquestes ampliacions s'havien quedat petites per l'allau de visitants atrets pel culte a la mare de Déu i es va prendre la decisió d'enderrocar la vella església i construir un edifici nou amb més capacitat i amb hostatgeria al costat per l'ermità i pels devots que hi passaven.

Aquest nou edifici fou construït entre els anys 1783 i 1790 per iniciativa de fra Francesc Puig, prior de Sant Salvador de la Vedella, de la qual depenia el santuari. El director de les obres fou Pere Puig, de Berga. Les obres varen començar el 3 de maig de 1783. L'any 1785 l'església ja estava coberta i les voltes arribaven fins el presbiteri. El 30 de maig de l'any 1790 fou beneïda. Al marge del retaule barroc fou decorada amb pintures murals atribuïdes al pintor Tomàs Viladomat, però que els darrers estudis van concloure que devien pertànyer al seu cosí d'Antoni Viladomat (almenys pel que fa a les teles conservades al Museu Diocesà de Solsona i provinents del santuari). L'any 1792 fou decorada interiorment per Ramon Alios, artista natural de Tolosa de Llenguadoc i resident a Puigcerdà. L'any 1796 es va contractar a Manel Terrés, daurador de

Berga, per embellir l'interior del santuari.

A finals del segle XIX es va ampliar l'hostal amb tres dormitoris nous, un magatzem i un estable i un nou pis superior amb quatre dormitoris més.

El retaule barroc va desaparèixer durant la Guerra Civil. Durant els anys de funcionament de les instal·lacions mineres donava servei religiós als treballadors de les mines.

Bibliografia

ANGLERILL, R. (1894): Història de la imatge de la mare de Déu de la Consolació, Barcelona.

GAVIN, Josep M. (1985). Inventari d'Esglésies. Núm. 17. Berguedà. Barcelona: Arxiu Gavin.

PERARNAU, J.; PIÑERO, J. (1992): Catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic, natural i ambiental del terme municipal de Cercs. Fitxa R. 5. Ajuntament de Cercs.

ROSSINYOL, J. M. i BILBAO, M. (2008): "Història de la construcció del Santuari de la Consolació", a L'Erol, número 97, p. 28-31.

SERRA, Rosa. (et al.) (1991): Guia d'Art del Berguedà. Berga.

SERRA, R. (2006): Cercs. La mirada del fotògraf. Berga: Zenobita edicions.

TORRES, C.A.(1905): Itinerari per les Valls Altes del Llobregat. Berguedà. Barcelona.

